

1. juni 2018

Referat af styregruppemøde 15. maj 2018 i Viborg om revision af regulativ for Gudenåen fra Silkeborg til Randers

Dagsorden

1. Velkommen og præsentation og evt. valg af formand.
2. Styregruppens historik og funktion v/ Jørgen Jørgensen.
3. Baggrund og hidtidigt arbejde v/ Jørgen Jørgensen.
4. Præsentation af udkast til regulativ:
 - a) indhold af regulativ med fokus på afvanding v/Jørgen Jørgensen.
 - b) myndighedsbehandling – naturbeskyttelseslovens § 3 v/ Jens Albert Hansen.
 - c) habitatdirektivets bestemmelser v/ Morten Horsfeldt Jespersen.
 - d) forslag til procesplan v/ Hanne Wind-Larsen.

Pause 15 min.

5. Præsentation af kommunernes holdning til fortsat regulativudarbejdelse.
6. Styregruppens drøftelse af det fortsatte arbejde med Gudenåregulativet.
7. Næste møde.
8. Evt.

Bilag til dagsorden:

- Forslag til nyt regulativ med oversigtskort
- Planredegørelse
- Teknisk redegørelse. Bilag til regulativforslag
- Resume af notat om fastlæggelse af bestemmelser om vandføringsevnen på grundlag af de faktiske forhold
- Referater fra tidligere styregruppemøder
- Resume af habitat konsekvensvurdering om nyt regulativ for Gudenå

Deltagere:

Randers Kommune: Formand for Miljø- og teknikudvalget Frank Nørgaard og medlem af udvalget Karen Lagoni

Teknikere: Nels G. Markussen og Hanne Wind-Larsen

Favrskov Kommune: Formand for Teknik- og Miljøudvalget Anders G. Christensen og medlem af udvalget Søren Gade

Teknikere: Jens Albert Hansen og Christian Overgaard Christensen

Viborg Kommune: Formand for Klima- og Miljøudvalget Stine Damborg Hust og næstformand for udvalget Kai O. Andersen

Teknikere: Jørgen Jørgensen, Søren Nordahl Hansen og Rolf Christiansen

Silkeborg Kommune: Formand for Klima- og Miljøudvalget Claus Løwe Klostergård og næstformand for udvalget Flemming Heiberg

Teknikere: Morten H. Jespersen og Poul Hald Møller

Referent: Poul Hald Møller

I referatet gengives indholdet af dagsordenspunkterne 2-4 i meget kort form, idet der henvises til de viste slides under gennemgangen, som vedlægges referatet:

- 1 Styregruppemøde 15-05-18 Gudenåregulativ pkt. 2, 3 og 4a
- 2 Styregruppemøde 15-05-18 Gudenåregulativ pkt. 4b
- 3 Styregruppemøde 15-05-18 Gudenåregulativ pkt. 4c
- 4 Styregruppemøde 15-05-18 Gudenåregulativ pkt. 4d

På grund af filstørrelsen af slideshow 1 har det været nødvendigt at vedhæfte det i PDF-format. I kan downloade originaldokumentet [her](#), hvis det har interesse.

Bilag til dagsordenen er ikke vedlagt referatet.

Ad 1. Velkommen og præsentation og evt. valg af formand

Deltagerne præsenterede sig. Det blev besluttet, at værtskommunen er formand/ordstyrer for møderne, hvorfor Stine Damborg Hust blev valgt til at styre dagens møde.

Ad 2 og 3. Styregruppens historik og funktion samt baggrund og hidtidigt arbejde

Der blev redegjort for baggrunden for igangsætning af regulativarbejdet og organisering af arbejdet med politisk styregruppe og teknisk arbejdsgruppe. De politiske beslutninger under det hidtidige forløb i de respektive byråd og den politiske styregruppe blev gennemgået med nævnelse af dele af det fagligt-tekniske grundlag for beslutningerne. I 2017 besluttede den politiske styregruppe grundlaget for teknikernes videre arbejde med revision af grødeskæringsbestemmelserne i regulativet:

- at der kan skæres grøde 2 gange i grødeskæringssæsonen i en 10 m bred strømrønde på hele den regulativomfattede strækning af Gudenåen. Gennem Sminge Sø og Tange Sø videreføres den nuværende strømrønde på 20 meter.
- Der skal være mulighed for en ekstraordinær grødeskæring fastlagt ved objektive kriterier for, hvornår en sådan ekstraordinær grødeskæring bør finde sted.
- Den besluttede grødeskæringspraksis skal evalueres efter 3 års virke i forhold til effekten på vandstand og vandplanter.

Ad 4. Præsentation af udkast til regulativ

4a. Indhold af regulativ med fokus på afvanding

I udkastet til regulativ er vandløbs aktuelle tilstand lagt til grund i stedet for vandløbsbeskrivelsen i det gældende regulativ, som på flere punkter har vist sig at være indlysende fejlbehæftet.

I regulativ-udkastet er krav til vandføringsevne og vedligeholdelse beskrevet for de forskellige strækninger. Vedligeholdelsen omfatter oprensning af vandløbet, grødeskæring og evt. kantskæring af vandløbsbrinkerne. Udførelse af vedligeholdelsen påhviler Gudenaacentralen. Grundlag og forslag til kriterier for ekstraordinær grødeskæring blev

forklaret, og eksempler på kortlægning af vandløbet blev gennemgået. Den forventede effekt af den ønskede grødeskæring på sommervandstanden opstrøms (Tvilum) og nedstrøms Tange Sø (Ulstrup) og afledt effekt på gener blev gennemgået.

4b. Myndighedsbehandling – naturbeskyttelseslovens § 3

Gudenåen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. På Silkeborg-strækningen fra Silkeborg Langsø til Kongensbro ligger åen i habitatområde med endnu strengere beskyttelse. Øget skærehyppighed og -bredde samt ændring i skæringstermin kræver dispensation fra §3, og i den anledning skal en række krav være opfyldt som forudsætning for at kunne meddele dispensation.

Vurderingerne af påvirkning af § 3 natur peger på en negativ påvirkning af planter, smådyrsfauna og den beskyttede bilag 4-art grøn kølleguldsmed i selve vandløbet. Ved en afvejning af afvandingsinteresserne og naturinteresserne er den foreløbige vurdering, at naturinteresserne i denne sag vil veje tungest i klagenævnet.

Det kan dog ikke helt afvises, at andre argumenter såsom eksempelvis negativ påvirkning af rekreative forhold kan føre til, at en evt. dispensation vil blive godkendt i klagenævnet. Endvidere mangler det at blive endelig klarlagt om den mulige negative påvirkning af habitatdirektivets bilag 4 art grøn kølleguldsmed på hele regulativstrækningen – og dermed også uden for habitatområdet - kræver udtalelse herom fra Miljøministeriet.

4c. habitatdirektivets bestemmelser

Hvis en foreløbig vurdering viser, at et planlagt projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der laves fuld konsekvensvurdering. Hvis skader på Natura 2000-området ikke kan afvises, må der ikke gives tilladelse til projektet.

Silkeborg Kommune har fået foretaget en fuld konsekvensvurdering, som er et overordentligt omfattende arbejde. Det påvises, at den foreslåede ændrede grødeskæring medfører forringelse af naturtypen vandløb med vandplanter og risiko for forringede vilkår for grøn kølleguldsmed. Derfor må kommunen ikke dispensere, og tilbage står undtagelsesbestemmelserne som betingelse for at fravige Natura 2000-beskyttelsen. Disse bestemmelser og muligheden for at tage dem i brug blev gennemgået, herunder kravet om udtalelse fra Miljøministeriet, som også skal underrette EU.

4d. Forslag til procesplan

Der blev givet en gennemgang af, hvilke regelsæt, der skal indgå ved myndighedsbehandlingen, og hvordan processen for myndighedsbehandling skal forløbe, illustreret i diagramform. Afklaring på habitat-problematikken på Silkeborg-strækningen er en af forudsætningerne for at komme videre, men problematikken omkring risiko for negativ påvirkning af bilag 4-arten grøn kølleguldsmed vedrører muligvis samtlige kommuner. Der må forventes et meget langt tidsperspektiv, før klagenævnet har truffet afgørelse i tilfælde af klager. Specielt for Gudenåen gælder, at Miljøstyrelsen skal godkende regulativudkastet, før kommunerne kan vedtage det endeligt.

Ad 5 og 6. Præsentation af kommunernes holdning til fortsat regulativudarbejdelse og styregruppens drøftelse af det fortsatte arbejde med Gudenåregulativet.

På baggrund af fremlæggelserne drøftede styregruppen holdninger og ønsker til det fortsatte arbejde med regulativet.

Styregruppen ønsker at sikre sig, at der er enighed og opbakning til den nuværende løsning eller andre løsninger.

Derfor ønsker styregruppen, at byrådene får fremlagt de foreliggende resultater af § 3 vurderingen, Silkeborg Kommunes habitatvurdering og Silkeborg Kommunes beslutning om at gøre brug af undtagelsesbestemmelser eller ej. Ud fra dette træffes beslutning i de enkelte kommuner, om man stadig ønsker at gå videre med de to skæringer som tidligere vedtaget af byrådene.

Det bliver op til forvaltningerne at koordinere arbejdet med at forberede materialet til præsentation for byrådene.

Som forudsætning for at komme videre i processen med at revidere regulativet blev det besluttet, at Silkeborg Kommune forud for behandling i byrådene må tage stilling til, om man ønsker at fravige Natura-2000 reglerne og gøre brug af undtagelsesbestemmelserne.

Ad 7. Næste møde

Det blev aftalt at afholde nyt styregruppemøde, formentlig i oktober 2018 eller om nødvendigt senere på året, hvor de politiske beslutninger i kommunerne behandles.